

СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ XIV. Скрентонъ, Па., Четверъ 3-го Мая, 1906. Число 18.

Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, May 3, 1906. No. 18.

IX-та Головна Конвенція Руского Народ. Союза.

Отсимъ подаемо до вѣдомости всѣмъ вѣдѣламъ Русного Народного Союза, що IX. Головна Конвенція Р. Н. Союза вѣдбуде ся 25. юнія б. р. и въ наступающихъ дняхъ въ SCRANTON, PA.

Каждый вѣдѣль Р. Н. Союза котрый числеть 30 повныхъ членѣвъ, записанныхъ на цѣле посмертне, (на половину посмертного рахуеъ двоухъ на одного) и не-мающихъ жадного довгу, мае право выбрати и выслати одного делегата. Вѣдѣлы маючий право до болѣе голосѣвъ могутъ выслати болѣе делегатѣвъ, але на свой власный коштъ. (§ 48 ст. Р. Н. С. и ухвала въ VIII Голов. Конвенціи).

§ 48. ст. Р. Н. С.:

Братство маюче вѣдъ 30 до 50 повныхъ членѣвъ мае 1 голосъ. Братство маюче вѣдъ 50 до 150 повн. членѣвъ мае 2 голоса. Братство маюче вѣдъ 150 выже, мае 3 голоса.

Делегаты на Конвенцію мусять бути выбраны 30 днѣвъ передъ Конвенцією, на звичайныхъ або надзвичайныхъ мѣтингахъ, оголошенныхъ 14 днѣвъ вперед.

Делегатомъ може бути только повноправный членъ Р. Н. С. и чоловікъ письменный. Неповноправный и неписьменный члены делегатами не можуть бути. Повноправнымъ членомъ е той, котрый належить до Р. Н. Союза найменше 90 днѣвъ. (Ухвала въ VIII Голов. Конвенціи.)

Присутнымъ на IX Голов. Конвенціи и право голосу мають только делегаты, головны урядники, вѣдѣловы и контрольны комисіи. Жадны иншы особы, кромѣ выше агаданныхъ, не можуть бути присутными, анѣ голосувати, хибѣ тѣм, котрыхъ покличе Голов. Урядъ.

Ухвала въ VIII Голов. Конвенціи:

На головной Конвенціи могутъ бути присутными и мають право голосу только делегаты и всѣ голов. Урядники; жадны заступники голов. Урядниковъ, анѣ члены не делегаты не мають права бути присутными на Конвенціи анѣ голосувати, хибѣ, що Голов. Урядъ ихъ покличе.

Каждый делегатъ мусить выказатись письменнымъ повномочіемъ вѣдъ дотичного вѣдѣлу. (§ 50 ст. Р. Н. С.).

Вѣдъ Вѣдѣлу Голов. Уряду Р. Н. Союза.

Jersey City, N. J. 17. Апрѣля, 1906.

Х. Харчѣвъ,
предѣлатель.

С. Ядловскій,
секретарь.

А. Шаршѣвъ,
касиръ.

Важне!

До Пов. П. мѣсцевыхъ Урядниковъ Р. Н. Союза.

На подставѣ оголошенія и розпорядженія Головного Уряду Р. Н. С. дотичающаго IX Голов. Конвенціи, взываю отсимъ Васъ всѣхъ до выбору делегатѣвъ. Всѣ делегаты мусять бути выбраны найдалше до 25. мая б. р. Делегатъ выбранный по 25 мѣ маю е неважный. — Скоро, котрый вѣдѣль выбере делегата, сейчасъ прошу п. п. секретарѣвъ, дати менѣ о томъ знати и прислати его имя и адресъ, такъ, щобы до 25-го мая всѣхъ делегатѣвъ имена були вже у мене. — Щобы Вамъ улукшити и оминутти можливый непорозумѣня, нижше подаю всѣ вѣдѣлы, котры мають право выбрати делегатѣвъ. И такъ мають право выбрати делегатѣвъ вѣдѣлы: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 23, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 48, 50, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 70, 72, 78, 82, 84, 85, 91, 92, 95, 96, 102, 103, 104, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 119, 120, 123, 124.

На делегатѣвъ прошу выбирати только людей письменныхъ и повныхъ членѣвъ Р. Н. С., такъ якъ ухвалено на послѣдней Голов. Конвенціи.

Вѣдѣлы, котры не будутъ хотѣли выслати своихъ делегатѣвъ, а схотять бути заступлены другими делегатами або урядниками, нехай зволять мене о томъ повѣдомити.

Надѣючися, що застосуесть стисло до моего завыву, остаю въ поважанемъ.

С. Ядловскій,
голов. секретарь.

Вл. Пп. секретарь Р. Н. Союза.

Въ виду надходящю IX-ой Голов. Конвенціи, сего дорогою пригадую вамъ, що каждый членъ е обовязанный заплатити 25 ц. на покритіе коштовъ Конвенціи. Кто не заплатитъ до трехъ мѣсяцѣвъ, буде выключенный зъ членѣвъ Р. Н. Союза. (§ 17. ст. Р. Н. С. и ухвала въ VIII Голов. Конвенціи).

Зъ поважанемъ,
С. Ядловскій.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Май.

| | | |
|---|----|-------------------|
| 3 | Ч. | Теодора Т. |
| 4 | Ш. | Девидерія |
| 5 | С. | Теодоръ еп. С. |
| 6 | П. | 4 О. росл. Ге. р. |
| 7 | Н. | Сави |
| 8 | В. | Марка еванг. |
| 9 | С. | Василия. Іаф. |

На Боевой Фондъ въ Галичинѣ зложили доси Русины замешкалы:

| | |
|---------------------------|----------|
| 1. въ Питсбургъ, Па. | 190.30 |
| 2. „ Нью Йоркъ, Н. Й. | 150.65 |
| 3. „ Мікісракъ, Па. | 122.25 |
| 4. „ Карнегі, Па. | 72.50 |
| 5. „ Аллені, Па. | 69.45 |
| 6. „ Мікіспортъ, Па. | 31.00 |
| 7. „ Правиденсъ, Р. А. | 20.35 |
| 8. „ Фордъ Ситі, Па. | 20.00 |
| 9. „ Волтаморъ, Мд. | 19.10 |
| 10. „ Скрентонъ, Па. | 15.25 |
| 11. „ Микаду, Па. | 15.25 |
| 12. „ Джерси Ситі, Н. Дж. | 14.75 |
| 13. „ Дербі, Конн. | 14.50 |
| 14. „ Ботлеръ, Па. | 13.25 |
| 15. „ Йорквилъ, О. | 12.25 |
| 16. „ Елизабетъ, Н. Дж. | 10.00 |
| 17. „ Кенонсбургъ, Па. | 10.00 |
| 18. „ Ембрівилъ, Тен. | 10.00 |
| 19. „ Елмъ Валі, Кан. | 10.00 |
| 20. „ Реймі, Па. | 7.65 |
| 21. „ Філадельфія, Па. | 7.00 |
| 22. „ Бломфилдъ, Н. Дж. | 5.50 |
| 23. „ Ст. Луїсъ, Мо | 5.00 |
| 24. „ Чикаго, Іл. | 5.00 |
| 25. „ Калифорнія, Па. | 4.50 |
| 26. „ Бруклинъ, Н. Й. | 4.25 |
| 27. „ Стюартборнъ, Кан. | 4.00 |
| 28. „ Ванкуверъ, Кан. | 4.00 |
| 29. „ Торонто, О. | 2.20 |
| 30. „ Савтъ Форкъ, Па. | 2.00 |
| 31. „ Гайдъ Паркъ, Мас. | 1.50 |
| 32. „ Донкиркъ, Н. Й. | 1.50 |
| 33. „ Шамокинъ, Па. | 1.00 |
| Разомъ | \$873.75 |

Выйшло нове 22. число „Читальни“ п. з. „Емигрантъ“. Цѣна 15 центів. Замовленія посилати на адресъ:

Czytelnia,
Box 353, Scranton, Pa.

Друкарня „Правды“ переносить ся до Олифанту въ Пенсилвеніи.

Иванъ Ковальчакъ побивъ дуже Юрія Синяву, касирѣ и организатора парохіи о. Обушкевича въ Олифантъ, Па. Синява заскарживъ Ковальчика до скваера, а той поставивъ за себе кавдію и справа поде до корту. Причина битки була нова церковь, котру, якъ кажуть, мають незадовго купити Поляки.

До Winnipeg, Canada, заѣхала Украинська теа-

въ р. 1904 — 278 тыс. 956. Наибольше страйковъ было въ лѣтнихъ мѣсяцахъ, наименче въ мѣсяци Фебруарѣ и Октобрѣ. За часъ вѣдъ 1901 до 1904 р. больша половина страйковъ скончила ся повною або частковою побѣдою страйкуючихъ, зате въ 1905 р. въ болѣе части случаевъ страйкуючий програли.

Мѣжь будѣвничими а мулярами въ Easton, Pa. вѣдѣла заключена умова, що вѣдъ 1-го мая с. р. мулярѣ мають працювати лише 8 год. денно и за кожду годину мають доставати 40 центѣвъ.

Въ Canonsburg, Pa. ѣхали майнеры на карѣ въ майны а оденъ зъ нихъ мавъ при собѣ завиненный въ паперѣ порохъ. Якимсь способомъ имивъ ся паперу огонь и въ одной хвилѣ наступивъ выбухъ пороха. Всѣхъ, що ѣхали на карѣ, сильно посмалило. Сѣмохъ вѣдвезено до шпитаю а трехъ лежить въ дома. Нещасны були Поляки и Литвины.

Сѣтъ коліева на кули земской выносить 859 тыс. 355 кильометровъ. Наибольшу коліеву сѣтъ мае Америка — 432 тыс. 618 кильом. Потѣмъ иде Европа — 300 тыс. 479 кильом.; дальше Авія — 74 тыс. 546 кильом.; Австралія 26 тыс. 723 кильом. и Африка въ 25 тыс. 39 кильом. Найдовшу сѣтъ коліеву мають Сполученый Державы пѣвн. Америки — 334 тыс. 634 кильом. а найгустѣйшу Бельгія. Оденъ кильометръ будѣвы желѣзницѣ выносить пересѣчно въ Европѣ 292 тыс. 938 марокъ. Всѣ колѣѣ на свѣтѣ представляють вартѣсть 171½ мидіардовъ марокъ.

Вѣдѣла мѣжь мешканцями мѣста Чарлстатнъ, В. Ва. вѣсть, що цѣле мѣсто лежить на тонкой лаше верствѣ землѣ а подѣ тою верствою находить ся велике озеро. Про се мешканцѣ довѣдали ся цѣлкомъ случайно. Въ одномъ мѣсяци запала ся земля и колькохъ робѣтниківъ войшло въ отворѣ, щобы перекопати ся що за причина, що земля запала ся. Та тутже заравъ подѣ собою и побачили велике озеро, яке простягало ся далеко, ажъ поза границѣ мѣста. Заряджено сейчасъ докладный розслѣды, щобы

перекопати ся чи мѣстови не грозитъ катастрофа, та тимчасомъ много мешканцѣвъ не выѣхуе що комисіи скаже и вже теперъ опускають мѣсто.

Огонь въ Санъ Франсиско, Кал. вже угашено. Теперъ розпочали ся роботы, коло усувания згарищъ и порядкованія улицъ. Мешканцѣ мѣста успокоили ся и берутъ ся до працѣ, якъ хто оставъ въ мѣстѣ и не выѣхавъ. Укладають новы планы вѣдѣудовы мѣста. Мѣсто мае бути ще красше и лѣпше збудоване, якъ до-теперъ. Всѣхъ раненыхъ подчасъ катастрофы перевезено въ безпечный мѣсяцъ и вѣддано певной опѣдѣ лѣкарѣвъ. Поживы привезено до мѣста только, що голоду нема вже чого бо-яти ся. Теперъ обчисляютъ докладно, якъ понесено шкоды. Припускають, що колько асекураційныхъ товариствъ збанкрутуе. Компания German American мае заплатити \$8 мил. вѣдшкодованія, Niagara Comr. \$1 мил. а всѣ асекураційны компаніи разомъ, якъ обчисляютъ, будутъ мусѣли заплатити вѣдшкодованія на \$175 мил.

За 1905 р. було въ Нью Йорку 7 тис. 750 случаевъ огню, о 201 болѣе якъ въ 1904 р. Загальна шкода обчислена на 5 мил. 271 тыс. 955 дол. о 741 тыс. 12 дол. больша якъ въ р. 1904. Пересѣчно числючи, оденъ пожаръ наносивъ шкоды на 680 дол. 25 цнт. Наибольше случаевъ огню було въ наслѣдокъ неосторожности зъ сѣрниками.

Статистика пожержъ въ Галичинѣ въ 1905. р. На основѣ статистики, веденой Краевымъ союзомъ добровольныхъ пожарныхъ сторожей у Львовѣ, въ 1905 р. було въ Галичинѣ взагалѣ 1052 пожержъ, котры знищили 2266 домѣвъ, 2995 господарскихъ будынокѣвъ, 42 промисловыхъ заведенъ и 7 церкѣвъ та костелѣвъ. Жертвою тихъ огнѣвъ упало 10 людей. Загаломъ шкода выносить 5,052,600 кор. зъ чого обезпечено лише 2,342,400 кор. Причиною тихъ огнѣвъ было: въ 82 выпадкахъ подпалъ, въ 73 выпадкахъ заходить подозрѣне подпалу, въ 142 неосторожности, въ 40 хибна будова, 35 пожержъ повстало вѣдъ грому, а въ 680 причины повстанія пожару урядово не дослѣджено.

Де е? Михаилъ Демків, з Кровинки, мае бути в Чикаго. Шукае его брат, що теперъ приѣхав до Америки. Ihnat Sydnatowycz, 1108 Meade Ave., Scranton, Pa.

Мстислав Рус.

Сонні змори.

(Образи на тлі виборчої реформи).

Пан Агапіт Ненапхальський, властитель задовженого села Сумнославівки, повечерявши гаразд, клався спати. Поставив свігло на бюрку біля ліжка, присунув до него крісло з часописами і дневниками, та розібравшись як слід, пірнув у мягкі перини. Зразу він лишень порекав і фукав, а опісля як огрівся, став стягати з крісла по газеті, та відчитувати новини дня.

Пан Агапіт, не можна сказати, щоби був загорілим шлягунським консерватистом, то ні, але також не був і поступовцем. В нього за молоді було вщеплено родові традиції, що він шляхтич, щось гейби надчоловік. Гейби свояк самого Господа Бога, що ему пристойить лишень розказувати, та цілий день в ліжні лежати, а всі тоді, прочі мурги, хама, та пролетарі, то лиш на те сотворені, щоби на него робили, ему вірно служили, та через те царства небесного доступили. І прожив він в тім солодкім невіжестві майже пів віку, а хоть часами бунтувала ся его душа на вид людської кривди, хоть відзивало ся в нім серце справді благородне і чутливе, но жінка, приятелі та газети доказували свого і він жив дальше без журби о меншого брата. Він навіть часами з видимим волеєм читав: що там а там розбило військо страйк, що десть там знова жандарми розігнали віче, що там знова замкнули кількох проводирів народного руху і т. д. Тоді з серця его утікали всі благородніші чувства, а лишень шлягунське „я“ лизувало і гордувало ся, що предінь таки его не може леда якийсь там пандар або вояк, зловити за карчило, та затібити до „шпаркаси“. Він звичайно розпливався тоді в радощах і муркотів вдоволений під носом. „Добре їм так мурган одним, та гайдамакам. Знай дурню, та з панями носом не мір“. Таке бувало звичайно раз на кілька місяців, а опісля знов якийсь час газети не порушували его спокою.

Але нині то вже не те. Нині газети то аж лясно було читати. Що взяв котру у руки, а там зараз таки і надруковано: „Там і там відбуло ся хлопське віче, гайдамацтва зібрала ся тьма тьменна. Говорили про виборчу реформу, та про різні другі кривди. По вічу відбули похід, а ухвали віча переїхали телеграфічно бар. Гавчови і т. д.“

Боже сьвятий, до чого то нині дійшло на сьвітлі, думає собі у своїм паньським розумі пан Агапіт. Такий Гавч, барон, ну то видно, що мусить бути і шляхтич, а він так собі за пан брат з різними хлопськими мудями, та робітничими вітрогонами. Деж тут сенс, прошу вас, де ту справедливість. На що такому дурному хлопови віча, на що ему просьвіти! Чиж нелучше ему жити як дотепер. Таж як він нахапає ся тої просьвіти, то ему ще захоче ся може навіть булки їсти, та паном стати. А се дуже дорого коштує. Зруйнує ся чисто „почтїви людек“, а все через тих своїх крикунів-проводарів. А стрібуй ти ему нині що небудь сказати, то він тобі якотій відрубає: „А зась панови до нас, ми вже не діти, самі знаємо що робити, тепер усім рівне право, ми не трібуємо опіки, нас 30 міліонів“.

Чуєте! 30 міліонів! Чиж не лясно се? Сей темний хлоп спочуває ся до єдинства з тамтими закордонними гайдамаками і стає що дня дуфнійший в свою силу. А там за кордоном гадаєте краще? Десть якийсь чорт підюдав Москалів і вони попустили троха на Україні. Як муравліско закинів народ. Українські газети появили ся нараз в такій масі, що вистедає би нами дорогу з Києва до Петербурга, або навпаки до Відня. А деж ми діли ся? Де наші привілеї? Деж наше „морже?“ Ого! З одного боку зловили его Українці, а з другого Прусакі, Курляндці, Ести, Латвії, та Бог знає які бісурмени, нам остав ся лиш спомин. І має тут бути після того добре на сьвітлі!

Пан Агапіт горничав ся і кидав ся в ліжку, що аж піг на него виступав. Він був так розстроений, що тряс ся мов у лихорадці. Розбурхані нерви треба було доконче утихомирати. Він витяг з бюрка фляшчану „поцшвиделькі“, калатнув дві чи три чарки і став помалу приходити до рівноваги. Змучене тіло і розбитий дух заблагли відпочинку і він став помалу засипляти. За хвилину царила вже в кімнаті тишина і лиш здоровий хропіт пана Агапіга лунав з его могутих грудей.

І приснив ся панови Агапітові давний сон. От здаєть ся ему, немов то чує він як на дворі вчинив ся якийсь незвичайний гомін. Щось віби дзвони дзвонять, віби людські крики несуть ся. Зриває ся пан Агапіт з ліжка і біжить до вікна. Мамунцю рідна! Щож він там побачив! Як величезний вуж двигаеть ся пестра товпа народу і просто змірає до двора. Ого! певно різати та палати муть, перелітає ему через думку і він кличе свого льокая. Однак льокай якось не приходить. Пан Агапіт вибігає на коридор і задрівши льокая велить ему сідлати сейчас гнідого коня, бо хлопство хто знає що буде робити. Однак льо-

кай не рухаєть ся з місця, лиш сьмієть ся ему в очі. — Чого худобо сьмієш ся! — верещить пан Агапіт. Коня, скотину, давай мені, розумієш.

А льокай сьмієть ся і присьпіває собі під носом. „Загальне рівне право — безпосередне — тайне голо-соване“.

Пан Агапіт садить в его маму триста чортів і вибігає сам до стайні. Він кричить на зустрічного форналя, щоби осідлав ему коня, але той так само як льокай сьмієть ся і бурмоче під носом. „Загальне рівне право“... Хто хоче їхати най сам сїдає...

Як опарений влітає пан Агапіт до стайні і хоче сам всідати на коня, без сїдла і всяких гримасів, щоби лиш утікати, але тут знова біда. Его вірний „Гнядом“ щирить до него зуби і такі чоловічим голосом рубає: „Загальне рівне право... Не на то я на сїм сьвітлі, щоби всякі дармоїди та трутні по мені возили ся, але, щобим помагав трудячим ся та працюючим в їх роботі“.

Пан Агапіт хоче силою на него всісти, але „Гнядом“ став дуба і не даєть навіть приступити до себе. А сьпів і шум товпи чути вже під стайнею.

Пан Агапіт метнувся через задні двері і пімчав до псарні. В духу тішив ся, що псами розжене товпу і провчить єї розуму. Но заледви він відчинив псарню та крикнув „гузя!“, як всі собаки зверещали нараз людськими голосами „Загальне рівне право“...

— Гузя! справити мені стєх мудів — скомандував пан Агапіт, але собаки в одвіт заявили. „Не на то нас сотворено, щоби ми догоджували паньським примхам, але на то, щобисьмо стерегли і берегли загальну людську працю“.

Завили тай розбігли ся по всіх усядах.

Пан Агапіт оглянув ся, а тут товпа уже за ним. Волосе стануло ему дубом, ноги затрясли ся, а він упав на землю і застогнав. „Убийте мене, но не мучте!“

А в одвіт ему загула товпа. „Загальне рівне право“...

— Убийте скорше! — кричав пан Агапіт.

Але товпа засьміяла ся і загула хором. „Тебе убивати, а то за що? Не на то нас сотворено, щобисьмо одні других убивали, але щобисьмо ширили взаїмну любов та згоду. Таке саме право для тебе, як і для нас.“

— А чогож ви властиво хочете від мене — пропичав вже сьміливіше пан Агапіт.

— Щобись ішов за нами.

— Де?

— Там де ми йдемо — до правди, до волі.

В пана Агапіта вступав дух. Він встав і побачив що ся товпа страшна здалека, з близька виглядає цілком инакше. Всі в куї жінки і мужичи, старці і діти тиснулись коло одного прапора на котрім сїяло великими буквами „Загальне рівне право для всіх“. Пан Агапіт замішав ся в товпу і чув себе свободним і безпечним. Він ішов жваво, розмахував руками в такт пісні, та підтягав басом за загальом:

„До бою сто тисяч поборників стане“.

„Пірвем, пірвем, пірвем ті кайдани“.

Нараз панови Агапітові дав хтось сильного штовханця в бік і він прокинувся. Перед ним стояла его жінка з сьвїчкою в руках, та з перестрашеним лицем.

— Буй сен Бога, Гавцю — прошептала она — дож ти за ясьє гайдамацке песві пшез сен виспевуєш. Аж дзеці сен побудзіли.

Пан Агапіт, дивив ся на ню широко отвореними очима і помалу приходив до себе. Побачивши, що то все був лише сон, нагнав жінку спати, перевернувся на другий бік, тай захропів на ново.

І приснив ся ему другий сон неначе в нагороду за перший.

Приснило ся ему, що сам пан барон Гавч з цілим своїм проектом пішов в дубину, що розписали нові вибори, а краєвий комітет для виборчих розбоїв, переводить їх, як за давних добрих времен.

І снить ся ему, немовто він десть таки у своему рідньому містечку разом з клапшавим Берком звивають ся поміж хрунями. Він з дреглями, а Берко з фляшкою.

Пан Агапіт кидає ся таки через сон що аж упрів, але его повне лице мило усьміхає ся і ціле сїє якимось надземским чистем та благодатію.

Удосьвіта.

Удосьвіта встав я... темно ще на дворі;
Денеде по хатах ясне сьвітло сяє...
Сяє ясне сьвітло, як на небі зорі...
Дивуюсь, радію, у серця питаю:
„Скажи, віще серце, чи скоро світ буде?“

— „Ой скоро світ буде,
Прокинуть ся люде,
У всяке вікноце.
Засяє сонце...“
Ой ударюж зразу
У струни живії
Прокиньтесь, вставайте,
Старії й малії!
Вішуванням новим
Серце мое бєть ся, —
Через край із серця
Рідне слово лєтєть ся.

П. Куліш.

Передь Конвенцією „Союза“.

Проєнты.

I.

Прочитавь я вь 15 ч. „Свободы“ проект на зміну статутів Р. Н. Союзу на наближаючій ся конвенції, присланий п. Г. Пырткомь і мавь замѣрь заразы водписати, але подождавь, надѣючись що може дехто другий мене випередить. Та вь 16 ч. „Свободы“ не найшовь, щоби хто про сей проект що писавь, то я довше чекати не хочу і звертаю ся до п. Гр. Пыртка зь сими словами: Вы п. Пыртко певно немаєте же ны і не мыслите женити ся коли вамъ жалє, що кождей жонатый членъ Р. Н. Союзу, отримує по женѣ \$300, посмертного. Такъ Вы лѣпше надумайте ся і оженѣть ся, а тодѣ і вы можете достати по женѣ посмертне, и мы на тоє згодимо ся. Я незнаю якъ вы водважали ся тоє вь „Свободѣ“ оголошувати. Чиж вы гадаєте своимъ проектомъ направити „Союзъ“. Нѣ, вы его погубите, для того, що каждый вступає до організації, щоби мавь підпору вь чорній годинѣ и того вь жадной організації нема що вы выдумали, і для того если той вашъ проектъ бувбы ухвалений делегатами на слѣдуючій конвенції, то можемо бути певний, що не тільки поодинокі члєны, але цѣлий Братства будуть зь „Союза“ выступати.

Иванъ Паславский,
членъ Р. Н. С. вь Трентонѣ в. 121.

II.

Цѣлкомъ не ромѣркувавь собѣ п. Г. Пыртко вь своемъ Проектѣ, коли пише що Р. Н. Союзъ збанкротує, если такъ дальше пойдє що за жену буде платило ся \$300 посмертного. Чи права то? Чи мы, члєны Союзу, горшій — якъ по другихъ організаціяхъ? Чи другій організаціи не платять за жену? Я думаю що платять, и вь томъ жадной кривды не мають, жадній члєны. Чи не уважає п. Г. Пыртко, що вонъ самъ уже піднясь руку противъ „Союза“? Если бы така постанова здала принята до статуту „Союза“, тогды не только поодинокі члєны, но більшість Братствъ водъ Союзу водступила бы. Запомогу Союзъ повиненъ таку давати своимъ члєнамъ якъ каждая організаціи а не уменшувати. Изъ \$600 не можна водтягати жадныхъ запомогъ прим. за утрату ноги, руки або за другій ушкодження. За все те повиненъ „Союзъ“ особновы плачувати а не водтягати зь \$600. Та запомоги не доведуть до банкроту „Союза“. Тожь нехай делегаты на надходячу головну конвенцію не вважають на проектъ п. Г. Пыртка и найоставлять все те якъ було дотеперь.

За Братство св. АА. Петра и Павла вь Brownsville, Pa. вод. 6 „Союза“.

Мих. Кричбалуніи, предс.

III.

Jersey City.

П. Пыртко певно є нежонатый, що такъ взявъ ся скривдити усьхъ жонатыхъ члєновъ „Р. Н. Союзу“. Але хтожь боронить п. Пырткови женити ся — щоби и вонъ мѡгъ мати посмертне по своѣй женѣ. А чи такъ тяжко ему оженити ся, коли тамъ у него у Нью-Йорку только є рускихъ двѣчать. П. Пыртко певно не знає, якъ вонъ нацять „Союзъ“ бо якъ бы Головна Конвенція приняла его проектъ, то не то поодинокій члєнъ але і цѣлий Братства поводнадали-бы водъ „Союза“. А чомъ п. Пыртко боѣть ся, щоби „Союзъ“ не збанкротувавь, то нехай не приймають до „Союза“ безъ вступного. Отъ вь чомъ много грошей пропадає! Такожъ даю водъ себе проектъ, щоби „Союзъ“ мавь своихъ лѣкарѣвъ, котрі ходили бы до хорыхъ члєновъ и лѣчили ихъ вь дома — абы чоловікъ не потребувавь по шпиталяхъ лежати — тай щоби подвиспити запомогу для калѣкъ.

Михайло Пудзай, член „Союза“.

П. Г. Пыртко вже давно жонатый. П. Пыртко и его жена суть члєнами Союзу. — Ред.

IV.

Подъ розвагу пп. члєнамъ „Рус. Нар. Союзу“ вь Америцѣ, а особливо Вп. П. делегатамъ братствъ на IX. Конвенцію „Р. Н. Союзу“, котра водбудє ся вь Юнію с. р. вь Scranton, Pa. Дорогий Братя и Сестры, члєны „Рус. Нар. „Союза“! Понеже нашъ органъ „Свобода“ накликує члєновъ, абы на часъ высказували свои гадки, тожь и я задумавь подати такій внесєна або проекты:

1) Що-бъ только платячі члєны доставали запомогу зь Союзу, бо черезъ те що Союзъ платить посмертне по женахъ, не зискавъ анѣ 1000 члєнкинь а однакъ виплативъ за жены за часъ свого истнованія надъ десять тисячъ долларѡвъ посмертного.

2) Що-бъ додатково платили члєны на адміністрацію „Союза“. Члєны, що належать на цѣлу запомогу платилибъ одну часть, члєны що належать на повъ запомоги платилибъ половину. Малолѣтній, що платять по 25 ц. мѣсячно не платили бы на адміністрацію нѣчого.

3) Що-бъ Ви, Иванъ Арданъ, редакторъ нашого органу постаравь ся всѣ друкованіи проекты зобрати равомъ и передати комітєтові, котрий то Комітєтъ выбралибъ на Конвенції 1-го дня засѣданія вь Scranton, Pa. и сей комітєтъ мавъ бы більше часу переглянути всѣ проекты, зладати ихъ, а коли прийде черга на поправу статутѡвъ, перечитати ихъ делегатамъ а такъ приймаати ихъ за важній або водкинуті.

Уважаю, що ти двѣ першій точки, котрі я тутъ подаю, суть дуже легонькі для члєновъ Союзу до выповненія а однакъ зможуть

сильно скривити нашу Організацію.

При тій слабкості буди просити поважання членів Союзу, то-бь як найскорше подавали свої проекти до „Свободи“, бо тоді другі члени будуть їх читати і зможуть їх підпирати або против них протестувати.

Знаю наперед, що если хто подасть добру гадку, котра бы була добра для Організації то звичайно сыплять ся протести, однак уважайте, поважай члени Союзу, що з нїчим незробимо ничь — до нїчого ань соль не уживає ся.

Христос Воскрес!

Алексій Шаронь
гол. касирь „Р. Н. Союзу“.

V.

Чамь блище до Конвенції, тимь більше заінтересоване членів. Видно се чомь бы зь нынїшнього числа „Свободи“, вь якомь е вже и нові проекти и протести.

Добре бы було, абы вє члени „Союзу“, якї мають подати якї проекти, чимь скорше их надсилали до редакції „Свободы“, абы их можна було завчасу вє видруковати.

Пашучи проекти або протести, треба писати лишь на одной сторонї паперу и коротко а ясно, зрозумїло.

При тій нагодї позволямь собі сказати, що на послїдній Конвенції збїгала выбрана спеціальна статутова комісія, яка повинна бы ще передь Конвенцією виробити, при помочи адвоката, начеркь статутів зь узглядненємь братських проектів и протестів, и такі начеркь вже готовий Конвенції предложити.

Кромь сєи роботи вложено на дотычну комісію послїдною Головною Конвенцією, сєся комісія, на нашу думку, повинна бы еще зобрати докладний данї дотычно розвою „Союзу“ (вдє часу его иствования, аж до днесь), що до числа членів и средствь матеріальних, вь якомь водношеню стояли члени до касы вь рожныхь періодахь и чому, обрахувати смертельність членів пересїчну, и вь поодинокихь рокахь, и то особно смертельність мушїн, жїнок и дїтей, та старатись пояснити чому така була смертельність, якї еь причини; обрахувати пересїчний вїк членів; якїй проценть розходівь припадає на адміністрацію а якїй на запомаги и посмертїй; зобрати статистичні дати на подставї справоздань другихь подібныхь товариств — словомь згромадити весь матеріал, на подставї котрого можна бы робити якїсь бодай вь части правдоподобнїй заключеня — инакше все балаканє буде на слїпо, неумотиванє, на нїчимь не оперте.

Зб свого боку ставляемь (сєся внесена: 1) щоби до „Союзу“ приймати такожь Русинів замешкалыхь вь Канадї; 2) щоби завести

стали мїсячній вкладки по сля вїку и змїннїй водпо вїдно до розходівь на посмертїй и запомаги, зь выключенємь розходівь на адміністрацію; 3) щоби те першїну маніпуляцію змїнити на якусь простїйшу и легчу для секретарівь мїсцевыхь; 4) щоби вєхь средствь ужити для прїятї гнєня якь найбільшого числа дїтей и молодїжи до „Союзу“.

Ред.

Дописи.

Зь Olyphant, Pa.

Зь Олифанту пошовь передь Великодними Святами одєнь Русинь Василь М. до Скренгону скебувати зь якь его спустили до майновь вь великодну Суботу то ще не бачивь до теперь божого свїта. Ладує вугля вь майнї Oxford Coal Co. Его майнерь, такожь краєнь, Лешко. М., оба суть зь одного села Прегонїны, повїту Горлицкого вь Галичинї. Майнерь виходить на верхь, понеже мешкає недалеко брехи, то не мусить ити улицею. А за Василємь М. ходило шукати 6 хлопівь и довїдали ся докладно про него що вонь сидить вь майнахь и ладує кары, и хочь хотївь вийти, то негодєнь бо непускають. Тожь перестерїгаю уєхь Русинівь, щоби добре знали куды за роботу ити а не слухали якихь агєнтівь, котрї, якь тя зловлять, то поведуть вь майны и звдтамь вже не вїдєшь хочь бысь хотївь. Та брєха обставлена мїйскими полісменами и тамь не годєнь нїхто приступити ань зь водтамь вийти, одже мусить вь майнахь сидїти хочь бы и не хотївь. Отожь ще разь повтаряю не йдїть за роботою за нїякими агєнтами и не йдїть вь тї сторони де суть страйки. Мїжь агєнтами суть такожь и Поляки и они страшать своихь людей, щоби нїчо не робили скебамь а навїть дали надруковати картки и порозмїтували ихь помїжь людей, щоби скебівь не рушати. бо хто поважить ся нарушити скеба той буде строго караний. Отожє видате, що мїжь Поляками найшли ся хрупї и замїсть щоби йшли разомь зь робітниками, лижуть ся компанїстамь. Вважайте Русини, щоби и мїжь вами такї не найшли ся.

Т. П.

Бофало, Н. Й.

У нас вь Бофало иде дуже подло робота, черезь те, що вь Пенсильвїи страйкь и понаїздило зь водтамь много людей, а такожь и зь краю много а много, такь, що попдї шапами стоять по 100 и по 200 людей и питають за роботою, а роботи нїде достати. И старї робітники бофаловскї по два три мїсяцї сидять безь работы. А щожь теперь сказати за свїжихь, що понаїздили? Декотрї щоби мають грейдарь, выїзять на другї мїста, а котрї не мають, то чорно бїдують. Тамтого року, вь томь часї всюда можна бу-

ло видїти хлїбь, и на стрїтї, що робітники выкидали зь пелївь. А того року, то нїде вже не заглянешь на стрїтї хлїба. Видите любї читателї: якїй то голодє пань, и не має встыду! Найже нїхто не важить ся теперь їхати до Бофало, бо бїда. На некарнї и на бучернї и на шторы, то добре ту потягауло того року, а на заробітниківь — то нї!

Д. Г., читачь „Свободы“.

З Сан Франсіско, Кал.

Як звїстно, хотять засудити на смерть невинно двохь агєнтівь відь West ern Federation of Miners, W. Haywood-a i C. Moyer-a, яко убійниківь говернера вь стейтї Idaho. Певнимь доказомь є, що тї два М. и Н. не убили губернатора, — тому вє робітники вь Сполученихь Державахь протестують против амер. судівництва, яке несправедливо засудило ихь на смерть. В тїй справї вїдбув ся масмітінг вь Сан Франсіско, Кал. вь недїлю 8 го цївїтїя. Відь другої до пятої годїни пополудни вїдбув ся мітінг у великій галї „Woodward's Pavilion“ вь присутности якихь 8 тисячь робітниківь Нїмецький хор відсїпївав революційну пісню „Марсїянка“, а потїмь говорили рїжні бесїдники на ту тему, такожь зколектывано \$600 на дальшїй процес невинно засудженихь. В кїнци ухвалили резолюцію зь протестомь противь теперїшнього капіталїстичного несправедливого устрою и против несправедливого засудженя на смерть Моєра и Гейвуда. По тїмь усїмь вє зібранї вїйшли зь галї и пустили ся вь похід черезь місто головною вулицею Market St. На передї несли червону хоругву, потїмь йшла музика, а за нею простягав ся довгий рядь робітниківь и може зо пять робітниць, хочь робітниць вь Сан Франсіско є тїлько майже, якь робітниківь, (тожь и вони повиннї брати участь вь такихь разяхь, однакь ихь не було, бо колибь такь мавь бути танець — то що вношого.) В похідї несли еще таблицї зь написомь: „If Haywood and Moyer die 20,000,000 workingmen will know reason why?“

В такїмь революційнімь настрою похідь прийшовь вь найбогатшу часть міста и передь трема редакціями капіталїстичныхь дневниківь задержав ся. Ту було вїдповідне місце для бесїдника, бо була керниця, а над нею підвисшенє, зь котрого можна було говорити до цілої товпи. На се підвисшенє виставлено червону хоругву а потїмь вїлїз та кожь одєн бесїдникь и зачавь говорити.

До сєї пори цілий похідь виглядав якь дійсно демонстрация, однакь за хвильку вїйшло цілкомь щось иншого.

Бесїдник зь підвисшеня зачавь словами: „В нынїшній демонстрації ми, робітники вь Сан Франсіско, Кал. протестуємо против несправедливого засуду на смерть нашихь братів. Коли вони

мали бы згинути відь рукь катів, то и ми згинемо.“ Цїла товпа кричала: „так!“ „Чи мають вони згинути и чи згинуть?“ повторивь бесїдник. Цїла товпа кричала: „Нї! Нї!“ Ще бесїдник не скінчивь своїхь слівь, якихь зновь зачавь, якь прийшли зь свїсїми булавами вь рукахь полісмени и незвертаючи жадної уваги, що се не вільно говорити, або якь тамь, зачали зтягати черв ну хоругву и разомь бесїдника зь підвисшеня.

Здавалосьь бы, що робітники не позволять кількомь полісменамь здїяти фану и бесїдника вь той спосїбь, бо демонстрация вїдбувала ся зовсїмь спокїйно. Однакь полісмени свобїдно зтягнули бесїдника и хоругву, а „революціонєри“ — дивились на се зь поспусканима рукама. Вправдї кількохь робітниківь зачали упоминатись, щоби полісмени поступили вь инакшїй спосїбь, коли се мало бы бути забороноєно, — але полісмени не робили собі нічого зь сєї уваги, лише зачали бити робітниківь и кричати: „get out of here“. Теперь зачала ся бїйка велика. Полїсмени били кого попало и забирали до арешту. Богато робітниківь було раненихь, одного ранєно смертельно. Полїсменамь за те нічого не сталося, хочь „революціонєрїв“ було богато, тай пегли на дорогї, и хочь передь живлю кричали „жїте положимь за нашихь братів“... та теперь, за хвильку забули що говорили... Такихь богато є, що покладають жїте за свободу — лише словами.

Яку користь може принести робітникамь така демонстрация, то мабуть не треба казати. Богато робітниківь арештовано. Межи ними одну женщину соціалїстку, одного редактора соціалїстичной газети „Social Voice“ и одного студента калїф. університету. Більше студентівь мабуть не було — вони на прогульцї и робітничї справи ихь не обходять.

Арештованї мають платити грїшми, щоби були увільненї, а поки заплащать, мають сидїти.

Таке то діялось вь „вільнім“ краю Америцї и то ще вь Сан Франсіско, вь містї, вь котрїмь мейор и цілий уряд зь міста вибраний самими робітниками.

Тїмь ся робітнику „вільнимь краєм“, але лише тими словами, бо вь дійсности того нема. Для тебе є вільні полісмени, для тебе вільні арешти, а такжь и багнет, — се для тебе, робітнику — вільне. Ти маєшь робити на панів, вони будуть уживати свїта, а коли ти упїмнешь ся зь своєю кривдою, вони тобі пішлють полісменів. Пани мають свободу, вони мають волю, але тобі робітнику відь того засї!

Гр. Данишук.

З Vancouver, B. C. Сап. Ми Русини канадїйскї, замешкалї відь Галїфакс аж до Ванкувер, дуже зле виглядаємо під теперїшню

хвильку. Коли усї народи організують ся, ми одні стоїмо позаду. Чомужь оно так? Мусимо сказати собі щїру правду, що тому, бо нема у нас майже жадного просвїтного руху. Нема хто би намь вказавь роботу и дав напїямь їй. Не маємо організації, котрї додавалибь намь духа, охоти до роботи. В краю пїнувала над нами лядка новоля и вона нас голихь и голодныхь викинула за море. А в Канадї найшли ся такі самї „проводирї“, котрї радї з нас здерти послїдну сорочку. Вовки поперєбїранї вь овечу шкїру свїтять намь у оча, щоби нас їзатемнит.

Намь, Русинамь замешкалимь у Канадї, потреба газети независимой, поступовой, народной, щоби не була залежна відь жадної партї, и опиралась на удїлахь членів. Часопись така повинна обстоювати за справами робучого народу, подавати вїсти зі свїта, освїдомлювати нашь нарід та заохочувати до просвїти, до поступу впередь, подавати вїсти зі старого краю та писати де єсть робота.

Подивїмь ся на иншї народи, якь вони поступають напередь, а ми усє остаємь позаду. Отжє кличу до вас, братя Русини, покажїмь, що и ми жїємо, що и у нас не умерло руске серце. Здвиґнїмь Русь Україну на канадїйскїй землї, нехай чужї народи знають, що и ми є. Тажь нас є сила, сто тисячь у Канадї. Се велика громада, лише потрібно злуки и єднєсти. Най нас не дїлять жаднї роздори релїгїйнї, анї не називаймо одєн другого: ти сєрафимець, ти єзуїт, ти православний, ти пїзматик и т. д., бо ми усї братя Русини, якої бы хто не бувь релїгїї. Двиґнїмь ся усї разомь и покажїмь своїмь ворогамь, що и ми є на свїтї, щоби аж вь Галичинї учили нашї гнобителї ляхи, що ми вь морю не потопили ся.

Послїшїмь вь помїчь нашимь братямь вь Галичинї датками, хто що може, на Фонд Боевий, за право виборче, бо они теперь тяжку борбу переживають зь Ляхами. Нашї братя Русини вь Злу-

Лїкарї вірять в него

По шпиталяхь и вь приватній практицї, вь Америцї и за границею, визначнї лїкарї уживають

Д-ра Рїхтера Котвичного Пейн Енспелєру

якь средство на Руматизм, Гостець, Невралгїю, Болї грудий и члєнї.

„Я вживавь Дра Рїхтера Котвичного Пейн Енспелєру вь мойй практицї. Совїстно могу сказати, що сєй лїкь вїправнїй приносєв значну полєкшу вь мускуларнїмь руматїзмахь, рїстїахь и невралгїї.“

J. M. Thompson, M. D.
386 Clinton St., Brooklyn, N. Y.

Приготованїй під наглядомь лїкарїа згїдно зь острїмь нїмецькимь закономь.

У всїхь аптеккахь по 25 і 50 центівь.

F. AD. RICHTER & CO.

215 Pearl St., New York.

чених Державахь зложили значну суму грошей, а де май? Чи ми не чуємь того болю и розпуки зь Галичини, де ся невинно кров проляла зь ласки Ляхів?

Закладаймо такожь читальнї, берїмь ся до торгівлї, най нас чужї люде не вїзискують, ширїмь діло порушенє Я. Д. Кравцємь, товариство „Самопоміч“ а тогдї засвїтає ясна зірка над нами и загляне щастє и гарразд у нашї рускї хати вь Канадї и із гордостїю тогдї засьпїваємь: Ще не вмерла Україна!

Григорий Бєлар.

Зь Лемковщини.

У нась зачала ся вже правдива весна зь початкомь Великого Понедїлка и красна трєває погода. Люде ярують: сїють, садять, що хто може, але що до здровля то взагалї люде чогось хорують: кашляють, скаржать ся на голову, тай тифусь попадає. Люде не знають того року о голодї, бо дякувати Богу мають хлїбця и картофлєй до волї. Але мимо того люде виглядають якь на найгїршомь переднївку. Ярмарки вїзгалї на живий товарь подїшмали. Кори-стають зь того тї, що мають на продажь худобу та й тї що гандльомь торгують, — заробляють несогїрше.

Андрей Пижь.

— „СВОБОДА“ посїлає грошї до всїхь частєй свїта по тїй самїй цїнї, що всїякь чужїй агєнты. Грошї додєдять до краю за 12 днївь. Чого волїчїтись по чужїнхь, коли свои могуть вась такь само обслужити. Адресуйте:

SVOBODA,

Box 353, Scranton, Pa.

Фарма на продаж

дуже тано, дїмь, будинки и поле вь найлїпшїмь станї при містї.

Близшї інформації у D. Kudlik

R. F. D. 62 Colchester, Conn.

Читайте, що каже Др Ландєсь:

Я маю найбільшу практику вь Сполученихь Державахь, Канадї, Мексицї и Полудневїй Америцї.

Черезь 20 лїтє я лїчивь Але сли можешь бути вилїченїй, я тебе вилїчу Лїчу лишь мушїн. Що небудь тобї долягає Але и вилїчую ихь. Скажи або напиши менї. Вилїчу кожний випадокь до якого ся возьму. Хоробы нїхура и почокь. Если є не до вилїченя не беру ся до него. Утрата памяти. Если не можешь бути вилїченїй, скажу тобї вбїтєрво. Утрата лужескоєи силы. Утрата животноєи. Лїчу безь болю, не вадєржую водь працї.

Що року лїчу тисячї людей.

Роблю сотки операцій щоби мїсяця.

Вилїчу тя дома, сли не можешь прїйти до мене.

Памятай: Порада особиста або листовна даромь.

Сли єси хорый зайдї або напиши до

DR. LEONARD LANDES.

140 E. 22nd St. New York, N. Y.

„SVOBODA“
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893



Advertising rates furnished
on application.

Entered as second-class matter July 16
1903 at the post office at Scranton, Pa.
under the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

газетис для руского народа въ
Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“,
выходить що тыжня въ Четверъ
и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ... \$ 00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ \$2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ... \$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“
черезъ Книгарню Шевченка ул. Театрала-
на ч. 1, Львова, а російскій Украинцѣ
черезъ Книгарню „Кіаевскон Старини“
Безакѣвска 14, Кіаєвъ.

Оплачувати газету треба все-
гда зъ горы.

Грошъ треба посилати въ редмстрова-
ннѣхъ листѣ, або черезъ експресовый, або
почтовый money order (моя ордеръ). Мо-
ney order, то є марточку, котру достаете
вѣдъ почтара або агента на експресовѣхъ
листе, пошлать намъ, бо безъ того мы не
можемъ грошей достати.

Адресъ:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адресъ змі-
няли мусять подати намъ, крімъ
нового, такожъ свій старий адресъ.

Чи буде страйкъ?

Вѣдъ 15-го Лютого тя-
нуть ся переговоры мѣжъ
майнерами вѣдъ твердого
угля а компаністами, и ще
до нѣчого не договорились.
Але теперъ наближаєсь вже
часъ, коли питає чи буде
страйкъ або нѣ, мусить пев-
но рѣшитись.

Минулого тыжня зой-
шлись урядники юнійний и
предложили компаністамъ
таке:

Майнери вернуть сей-
часъ до работы и заклю-
чать зъ компаністами уго-
ду на довгій часъ, если
компаністы 1) подвысшать
платню вѣмъ, що зара-
бляють \$1.00 денно або
менше о 15 процентъ, тимъ
що мають \$1.25 о 12½ пр.,
тимъ що заробляють вѣдъ
\$1.25 до \$1.50 о 10 пр.,
тимъ що заробляють вѣдъ
\$1.50 до \$1.75 о 7½ пр.,
а вѣмъ другимъ о 5 про-
центъ, або 2) если компа-
ністы згодять ся дати под-
вышку загальну о 10 про-
центъ на тонѣ; ся подвыш-
ка булабъ опѣсела вѣдповѣ-
дно роздѣлена мѣжъ рѣж-
ныхъ робѣтниковъ черезъ
комісію зложену зъ майне-
ровъ и компаністовъ.

При томъ юнійний уряд-
ники звернули увагу ком-
паністовъ на те, що черезъ
таку подвышку цѣна угля
не поднеслась бы болѣше
якъ о 16 центѣвъ на тонѣ,
а не о \$1.20, якъ говорятъ
компаністы; що многі хлоп-
цѣ по брѣхахъ достаютъ
вѣдъ 50 до 90 центѣвъ
денно, а старшій люде зъ

родинами вѣдъ \$1.17 до
\$1.75 на день, зъ якихъ
грошей не можуть себе вы-
живити нѣ дати вѣдповѣд-
ного выхованія дѣтямъ,
тимъ болѣше що нѣколи
ще не робили болѣше якъ
225 днѣвъ въ роцѣ, зна-
чить заробляли вѣдъ \$263.-
25 до \$393.75 на роцъ.
Дальше звернули урядни-
ки юніи увагу компані-
стамъ на се, що праця
майнерска дуже небезпеч-
на; въ самѣмъ 1905 роцѣ
було 1,844 нещасныхъ вы-
падковъ, зъ котрыхъ 644
закончились смертію, або
невывѣчимымъ калѣцтвомъ,
що майнерскій околицѣ
повній вѣдѣвъ и сирѣтъ и
т. и.

Але що компаністовъ то
все обходять? — Они не
приняли жадного зъ тихъ
предложень, помимо того,
що майнери для святого
спокою вѣдкинули всѣ свои
попередній жаданія и дома-
гались лише подвышки.
Компаністы хотять, абы
майнери ишли робити за
ту саму платню що перше,
або щоби питане подвыш-
ки и полагаджуваня дроб-
ныхъ спорѣвъ розсудила
Арбітраційна Комісія. Се
якѣ крайне слово.

Ввиду того урядники ю-
ніи скликали надвычайну
конвенцію делегатѣвъ, яка
почала янѣвъ свои засѣда-
ня въ одной зъ судовыхъ
саль въ Скрентонѣ, Па. Ся
конвенція рѣшить, що даль-
ше робити и чи буде
страйкъ або нѣ.

Белибъ компаністы зго-
дились на подсышку, и е-
слибъ майны такъ робили
якъ минулого року, то
майнери досталибъ о \$6.-
000,000 болѣше платнѣ, якъ
давнѣйше. Та компаністы
кажуть, що буцѣмъ то они
не годий дати сеи подвыш-
ки, безъ подвешеня цѣны
на угля. Кажуть такожъ,
що они заробляють всего
3 процентъ вѣдъ вложено-
го въ майны капіталу. Тим-
часомъ се неправда, а се
видно найлѣпше зъ того,
якъ идуть въ гору цѣны
за удѣлы („стакъ“) въ у-
глевыхъ компаніяхъ. Цѣна
удѣловъ Рединьской ком-
паніи зболѣшила 5 разы
вѣдъ 1898 року; компанія
Ірі, Лігай Валі и Онтеріо
ендъ Вестернъ 4 разы, ком-
панія Лакована потроилась,
а Ді ендъ Ейчъ подвоилась.
Компанія Лакована плати-
ть 20 процентъ дивиден-
ды вѣдъ вложеного капіталу.

Зѣ всего дотеперѣшно-
го поступованя компані-
стовъ видно, що они хо-
чуть страйку, роблять при-
готованія до зломаня юніи
а денегде, сли вѣрнати га-
зетамъ, почали вже роботу.
Примѣромъ въ околицѣ Та-
маквы робить брѣха No. 6;
Гейзелтону Hazleton Shaft
mine; Патсвилъ, Гудъ
Спрингъ майна; Скрентону
6 брѣхъ комп. Лакована,
4 Ірі, и двѣ Ді ендъ Ейчъ
на Грасахъ и въ Джерменъ.
Чи всѣ тѣ вѣсти правдивы,
чи може компанія такъ
лише хвалить ся, напевно
не знати, певна однакъ
рѣчь, що сли буде заря-
джений страйкъ, компанія
будуть старатись его зло-
мати.

Вже теперъ спрово-
джують всюды державну
поліцію, а въ Мт. Кармель
пришло мѣжъ поліцією а
страйкарами до битвы, въ
якой 3 страйкарѣвъ ране-
но смертельно а многыхъ
легче.

Имена смертельно ране-
ныхъ: Л. Вилсонъ, Р. Ми-
зеревичъ и С. Вабоковскій.
Легче ранені: (прострѣ-
лены руки або ноги):
М. Матерничъ, В. Па-
паръ, М. Сунтеліусъ, М.
Ялицкій, С. Раковскій, Т.
Шабильскій, Р. Гібсонъ,
полименъ; панѣ Голдсмитъ,
жѣнка купця, пострѣлена
крѣзь вѣкно въ власной
хатѣ. Кромѣ сего ранено
многихъ страйкерѣвъ легче
и кількохъ полименѣвъ до-
стало по головъ камѣнемъ.

Весь клопѣтъ пошовъ зъ
того, що страйкарѣ мину-
лой Суботы „бадровали“
скебѣвъ, якѣ роблять въ
Сейрѣ майнѣ, що належить
до лігайской компаніи. Ком-
панія возвала шерифа о
помѣчь а той спровадивъ
въ Понедѣлокъ державну
поліцію. (Державну полі-
цію установивъ минулого
року пенсильвенійскій соймъ
для выгоды компаністовъ,
котрый въ минувыхъ страй-
кахъ послугувались при-
ватною поліцією и вой-
скомъ). Коли поліцаѣ прий-
шли до Мт. Кармель, въ
жадномъ готелю не хотѣли
дати имъ ѣсти, а страйка-
рѣ зѣбранный коло готелю
почали ихъ ганьбити, де-
кто и каменемъ кинувъ.
Опѣсела поліція помаширу-
вала до Сейрѣ брѣхи а тов-
па за нею. І ось въ доро-
зѣ хтось кинувъ каменемъ,
на що поліція дала 3 стрѣ-
лы. Народъ сильно заво-
рушенный.

Всюды компаністы спрово-
джують такожъ ске-
бѣвъ, бѣда однакъ, що
и зѣ скебами не такъ лег-
ко дати раду. Въ Форестъ
Ситі, Па. компанія Гил-
сайдъ Кольт ендъ Айронъ
Ко. спровадила 50 скебѣвъ.
Але стало ся, що заразъ
першого дня при работѣ
вѣло одного скеба. Тодѣ
скебы застрайкували и жа-
дали по \$6.00 на день.
Компанія на се не згоди-
лась и скебы опустили
работу.

Що буде дальше, пока-
же недалека будучность.

Въ дистрикѣтѣ Клірфилдъ,
Па., де мягке угле, не прий-
шло до порозумѣня мѣжъ
майнерами а компаністами,
тому готовъ выбухнути
страйкъ, въ якомъ взяло
бы участь 35.000 майне-
ровъ.

Людска кровця не водиця, проливати не годить ся.

Такъ сѣпіває наша народ-
на пісня. Та не такъ дума-
ють капіталісты. Є міжъ ни-
ми такі, що хоч „дуже на-
божні“, дають на церкви,
на місії и таке инше, а од-
накъ не вагають ся мордува-
ти людий (розуміє ся не
самі, своїми білими ручка-
ми, а черезъ плаченихъ посі-
пакъ) — если сего вимагає
іхъ бизнес. Що такъ справді
є, досить нагадати давній

подїи якъ, страйкъ в Гомстедъ,
в Пулмен, різню в Лати-
мер, убійства підчас послѣ-
дного страйку углевого, а
и те що сталося Виядбер та
Мт. Кармель. Всюды поги-
нули в тихъ „випадкахъ“ ро-
бѣтнички зъ рукъ наймитѣвъ ком-
панічнихъ и за те лише, що
домогались ліпшого обхо-
дження, ліпшихъ услівій пра-
ці, або болѣшой платнѣ, абы
могли прокормити себе и
своі родини.

Але убивати робѣтничка
стріляючи в него наче в
звѣрину, хоч би и не лич-
но а черезъ другого, якось
неприємно, подумали собі
компаністы. Вправді суди
ніколи ще не засудили за
таке мордоване ні іхъ, ні іхъ
наймитѣвъ, але всежъ робѣтни-
цѣ газети про се напишуть,
ну тай Америка вільний
край, рівне право для всѣхъ!
Словомъ неприємно. Чи не
ліпшеб було, абы зробити
се приличнѣйше: приміромъ,
щоби суд засудивъ небеспе-
чныхъ імъ робѣтничкивъ на
смерть, кат повѣсивъ — а о-
ни, компаністы, осталибъ чи-
стими... Якъ подумали такъ
и зробили недавно тому на
Вестахъ, але щоби нашѣ чи-
татѣ мали яснѣйше понятие
о цілій сій подїи, розкаже-
мо трохи докладнѣйше.

Що компаністамъ не в
смак, коли робѣтнички орга-
нізують ся, се кождый знає.
Та ще гірше не люблять
они, коли робѣтнички орга-
нізують ся в сѣвѣдому гро-
маду, юнію, якої цѣлю не
лише вибороти відъ часу до
часу кількцентову подвыш-
ку, а и vybrати своїхъ послѣв,
які опісела відобралибъ відъ
компаністѣвъ майны и усѣ бо-
гацтва и передали іхъ на ко-
ристь всему народови. От-
же така робѣтничка юнія за-
сновалась 13 літъ тому на-
задъ (1893 р.) на Вестахъ и
звесь она Western Federa-
tion of Miners. Розуміє ся,
що така юнія була солю
в очахъ компаністамъ и они
заразъ відъ самого початку
хотѣли єї знищити, але се
імъ ніякъ не вдавалось. Про-
тивно, юнія зискувала чимъ
разъ болѣше на силѣ, а ком-
паністамъ наробила не мало
клопоту. Першій страйкъ
выграла ся юнія W. F. of
M. в Sipple Creek, Colo.
1894 році. Компаністы му-
сѣли згодитись на 8 годин-
ний день праці и платити
робѣтникамъ не менше \$3.00
на день. Другий страйкъ в
Ледвил, Кол. выграла юнія
лише в части. Дальше слѣ-
дувавъ страйкъ в Соеигъ D'A-
lene, Айдаго, 1899 року,
підчасъ котрого говернеръ
Стайненбергъ арештувавъ май-
нерѣвъ, мордувавъ и вивозивъ
десятками. 1904 року ви-
бухъ другий страйкъ в тімъ
самімъ місці и в часѣ того
страйку компаністы и по-
слухні імъ власти поводи-
лись зѣ страйкарами просто
по звѣрски, не вважаючи
на жадну приличність ні
закона. У всѣхъ тихъ страй-
кахъ грошеву и моральну
підмогу давала страйкерамъ
юнія Western Federation of
Miners. Тому то компаністы
злучеві в Mine Owner's As-
sociation за всяку цѣну хо-
тіли знищити ненавистну
імъ юнію. Щоби знищити
юнію, треба було знищити

єї проводирѣвъ. І ось компа-
ністы стали пускати брѣх-
ливі вѣсти будѣмъ то уряд-
ники Western Federation of
Miners розбихаки, що по-
мордували деякихъ нелюбихъ
імъ людий и т. п. Але всѣ ті
вѣсти були такъ явно брѣх-
ливі, що ніхто не мігъ імъ
повѣрити и они скоро забу-
лись.

Тимчасомъ 30-го Грудня
1905 сталося щось, що дало
компаністамъ притоку назадъ
відновити іхъ давній оскарже-
ня супроти урядниківъ Wes.
Fed. of Miners. Згаданого
дня вечеромъ, бувшій го-
вернеръ Стайненбергъ, згинувъ
відъ бомби коло своєї хати.
Бомба була підложена в сей
спѣсѣб, що вінъ отвираючи
фіртку, мусѣвъ єї натиснути
— и она вибухла. Стайнен-
бергъ умер в кількохъ годинъ.
Правдоподобно пімстивъ ся
на імъ котрийсь зъ майне-
рѣвъ, що потерпѣвъ відъ говер-
нера в часѣ послѣднего
страйку, але компаністы,
побачили в сій подїи нову
нагоду знищити юнійныхъ
урядниківъ а з ними и юнію.

Зійшлись на раду, наня-
ли фальшивихъ сѣвѣдківъ и дня
17-го Лютого заарештували
в Колоредо: Моера, предсе-
дателя West. Feder. of Mi-
ners, секретара-касiera то-
їжъ організації, Гейвуда, був-
шого урядника Петібовна
и ще одного, Ст. Джана. У-
сѣхъ іхъ вивезли сейчасъ спе-
ціальнимъ потягомъ до иншо-
го стейту, до Айдаго, и не
хотѣли іхъ випустити за по-
рукою. Закидають імъ за-
мордоване бувшого говер-
нера Стайненберга и много
иншихъ убійствъ. Кромѣ сего
розпустили рѣжні фальшиві
поголовски на 4 увязненихъ
по всѣхъ капіталістичнихъ ча-
сописяхъ и уживають всѣхъ
своихъ впливівъ, абы суд за-
судивъ увязненихъ на смерть.

Всѣ робѣтничкі часописи и
люде, котрі знають близше
увязненихъ, твердятъ, що
всѣ они невинні. Невинність
увязненихъ доказує и те, що
цѣле оскаржене опираєсь на
зизнаняхъ якогось волюцѣгъ
Орчарда, який бувъ колись
членомъ W. F. of M. и ко-
трий будѣмъ то всьо знає и
все теперъ висѣпівавъ, и на
зизнаняхъ детектива Мек-
Парленда, Айриша, чолові-
ка безъ совѣсти, що знаний
зі свого брѣхунства и кри-
мінальных „зделокъ“.

Але що се все значить
для властей, які всѣ в ру-
кахъ компаністѣвъ? Они вже
теперъ поступають зъ увяз-
неними такъ, якъ колибъ вина
була імъ доказана и іхъ засу-
джено на смерть. Приміромъ,
держали іхъ в осѣбнихъ це-
ляхъ, не позволяли імъ писа-
ти лишъ разъ на 2 тижні и
таке инше. Тому робѣтнички
взагалі, а соціалісты особ-
ливо, дуже занепокоїлись
сею справою и провадять
широченную агітацію, абы
загалъ мігъ довідатись якъ
справді річи стоять. Крімъ
того наняли найліпшихъ а-
двокатѣвъ для обороны увяз-
ненихъ и збирають гроші на
кошти процесу. Доси зі-
брано на сю цѣль чверть
мільона долларѣвъ, з чого ю-
нія United Mine Workers
дала лише 5,000 долларѣвъ, а
сподіють ся зібрати около

мільона долларѣвъ. Такої суми
гроша потреба, абы опла-
тити не лише кошти обо-
рони, але и кошти рѣжнихъ
вѣтъ та мітингѣвъ, які відбу-
вають ся в сій справѣ и абы
прослѣдити справу докладно
и і довести до того, абы
винні були покарані.

Найболѣшій мітингъ відбу-
лись або ще відбудуть ся
сего тижня, особливо 1-го
Мая, в день всесвѣтнього
робѣтничого съѣзта.

Треба сподіватись, що
наміръ компаністѣвъ „прилп-
но“ замордувати проводи-
рѣвъ робѣтничої організації
Western Federation of Mi-
ners не вдасть ся, а робѣт-
никамъ відкріє очы, з'єднає
іхъ и поведе до побѣди.

Про потреби народноѣ освѣти на Украинѣ.

„Рідний Край.“ в 11 ча-
слѣ з 1 цѣвѣтня с. р. пише
такъ про потреби народноѣ
освѣти на Украинѣ.

Тільки широкі реформи
усього нашого жатя куль-
турного, громадського, по-
літичного и економічного
можуть видѣчати ті боляч-
ки, які виявлялись у насъ
за останні роки, а середъ
сихъ реформъ — реформа на-
родноѣ освѣти повинна зай-
мати перше місце.

Про народню темноту,
про велику шкоду и втра-
ти відъ того писали такъ ба-
гато, що здаєть ся не вартъ
зупинятись на сьому и до-
водити, яка у насъ темнота,
порівняючи зъ другими дер-
жавама Західної Европи.

3 Петербурга прийшла
звѣстка, що міністеръ народ-
ноѣ освѣти ставить рішу-
че питане, щоби не жалю-
чи грошей, добитись того,
щоби усѣ були хоч грамотні,
щоби умѣли читати и писа-
ти, и взагалі були болѣшъ
освѣчені.

Для такого великого діла
міністерство скликає ра-
ду, де будуть представни-
ки рѣжнихъ громадськихъ ін-
ституцій, се-б то земствъ,
городѣвъ, просвѣтнихъ това-
риствъ, універзитетѣвъ и ин-
ше.

Такимъ чиномъ велике па-
тане народноѣ освѣти ви-
йде потрохи на шляхъ гро-
мадської роботи. Теперъ су-
спільність повинна дати
відповідні поради, повинна
допомогти виробити усѣ за-
соби, щоби якъ найкраще за-
вести справжню народню
освѣту, відповідну усьому
життю, усімъ потребамъ усѣхъ
народѣвъ, з якихъ складаєть
ся російська держава. Зро-
зуміло, що, при такихъ за-
ходахъ, на тихъ, що будуть
закликані до міністерства,
буде велика відвѣчальність
передъ усімъ народомъ за те,
які вони дадуть поради,
які потреби и бажаня на-
роду будуть вони заявляти.

Отъ черезъ що заразъ треба
докладно зъ усѣхъ бѣківъ обго-
ворити сучасний станъ и по-
треби народноѣ освѣти для
усѣхъ краївъ и усѣхъ народѣвъ
держави — бо тамъ в однімъ
місті будуть сѣ питання рі-
шатись для усѣхъ...

*) Украинскій тижневникъ, що
выходить в Полтаві (в російскій
Украинѣ.)

На протязі 250 років уряд уживав усякі заходи, щоб Україна цілком втратила свою політичну, громадську й культурну самостійність.

Уже в кінці 18 віку і на чатку 19 по всій Україні були заведені ті-ж самі порядки, ті-ж самі інституції, що і в Московщині.

Українська козака старшина, одержавши відповідні права й привілеї, стала цілком російським дворянством. Поруч з сим заводився російські школи з московською мовою. Прошло ще небагато часу і можна було сказати, що український народ, не маючи своєї національної школи, цілком загубив свою національну інтелігенцію... Хоча під впливом загально-славянського відродження з кінця 18 віку розпочинається життя нової української літератури, але-ж усі обставини життя, заборони, які скінчилися виданням звісно-

го важкого для українського слова закону 76 року — все се зупинило широкий розвій українських духовних сил. Школа, яка б перша повинна була розгорнути ці сили, була чужою, не рідною, не національною українською. Яке-ж має велике значіння народня національна школа, се добре виявили всебітньо відомі педагоги учителі, як Амос-Каменський, Гримм, Дістервег, Ушинський, Потебня і інші.

От через що тепер, коли до політично-громадського життя закликаєт ся увесь народ, коли він повинен брати на себе відповідальну роботу в політичному житті держави, і освіта й розвій його народних сил ставить ся на перше місце — треба рішуче постановити питання, яку школу повинен мати український народ?

На се питання повинна бути рішуча відповідь: кожна окрема людина, тим більше кожний народ має загально людське право розвивати свої природні національні сили, має право вчитись в своїй національній школі. Через те українському 30 мільйонному народові треба дати українську школу, книжку, часопис і освіту взагалі.

Поруч з сим треба вчити його й в російській мові, яка має значіння для загального життя й справ усеї держави.

Коли ми обернемося до різних постанов, резолюцій, які були зроблені за останній рік різними з'їздами, зібраннями професорів, письменників, земських і городських діячів — ми побачимо, що національному питанню, національному розвою і освіті надає ся велике значіння для широкого розвою сил усіх народів в Росії і всеї держави взагалі.

Так само різні зібрання на Україні рішучо признавали велику потребу для Українців національної української школи і освіти.

Досить пригадати постанови Полтавського губернського з'їзду учителів і ді-

ячів народної освіти, який відбув ся 21 листопада і 6 грудня 1905 року. Постанови ці, одностайно ухвалені з'їздом, ось які:

1) Для українського народу на Україні народня школа повинна бути українською, себ то викладава мовою повинна бути українська. Шкільні програми має ся виробити нові, при чому, московська мова має ся викладати окремо.

2) Зараз потрібно ужити усі засоби, щоб були виготовлені книжки для учня, які б і по мові і по змісту відповідали такій школі.

3) Для дітей підлітків обов'язково треба давати відповідні часописи.

4) Зараз же потрібно завести для учителів і учительок лекції української мови, історії української літератури і історії України.

5) По тих висших школах на Україні, які пригтовляють учителів для народу (інститути, семінарії і інші) повинні також бути заведені науки, які ухвалені в 4 пункті.

6) Зараз же треба дати шкільним бібліотекам більш українських книжок ліпших письменників.

7) Старатись, щоб по університетах — Київським, Харківським і Одеським читались також самі науки, а також була відчинена катедра української етнографії і її історії.

Отсі бажання, — кінчать «Рідний Край» — отсі постанови треба б мати на увазі усім тим, що будуть закликані до міністерства освіти, коли їм прийде ся обговорювати потреби українського народу.

Російська „конституція“.

Російські часописи урядові в Петербурзі оголосили новий основний закон російської держави, який мають на будуче в Росії обов'язувати і котрий, як заповіджено, російській парламент не може зміняти, хіба що узнаєт ся за конечне Сенатом, а царь на се пристане. Є се нова російська „конституція“. Ся „конституція“ складаєт ся з 70 артикулів і містить в собі різні принципи, які устанавляють права царя, правительства і парламенту. Оперта вона є на зв'язном маніфесті царя з 18 Жовтня 1905 р., в котрому царь заповів скликати парламенту і надати політичних свобод. Та сей маніфест обложено тепер такими кручками і застереженнями, що о якійсь правдивій конституції і справді політичних свобод не може бути й бєсєды. Ті постанови застерігають передовсім не обмежену власть царя над військом і надають йому безперечне право виводити війну, не потребуючи питати о се дозволу парламенту. Дальше признають царя необмежене право запроваджува-

ти в мєстах, округах і цєльях провінцій стань облоги — також не потребуючи питатись парламенту о згоду на се. Крім сего признають ему право зносити вь проіноких провінцій цивільні права і запроваджувати війскові суди, котрі можуть так довго тривати, поки сего собі царь забажає. Може також царь кожної хвилі розвязати парламент і не розписувати рівночасно нових виборів. За все те жадень міністер не є в одвєчальний — хочь они то представляють цареві „потребу“ запровадження всьх тихь ограничень свободи и на ихь пропозицію царь все те заряджує. Приписуєт вьдмавляють дальше парламентові контролю надь доходами зь горівчаного монополю, котрий приносить державі річно до 500 міль. рублів чистого доходу, через що правительство може робити собі зь тими грошми що захоче. Дальше не позволяють зменшувати цареві и его родині річно платів, и мѣшати ся до выдатков на ріжні зарядження военні и адміністрації.

Оголошене сеи „конституція“ викликало мѣж російскою суспільністю загальне обуренє и російські часописи, выступаючи проти неї, одностайно заявляють, що єї російська суспільність ніколи не може прийняти и визнають усьх до опору їй. Бо всьо вь чьмь власне лежить сила кожного парламенту, всьо то вьдобрано Государственной Думѣ и полишено на дальше при царѣ. Невьдвѣчальность міністрів передь Думою, рівнає ся задержанню на дальше самодержавія — и царь зь его невьдвѣчальными міністрами може собі дальше так само рядити, якь рядивь дотеперь. Государственная Дума не може ні коли згодити ся на таке обмеженє єї правь и она мусить выповѣсти войну урядові а уся суспільность мусить усьма силами поперти єї.

Оголошене повьшом „конституція“ розпочинає нову остру борбу російскою суспільности зь урядом, дальшій тягь революції, дальшій проливь крови — ажь поки воля таки незапаує надь вєволею.

На Боевий Фонд в Галичині

зложили:

I) На руки ред. „Свободи“:

1) 3 Vancouver, Канада \$4.00, з такою допискою:

Прислаємо на Ваші руки по \$1.00 на Боевий Фонд в Галичині з тим застереженєм, аби ті гроші були розділені на різно між всі три українські партії в Галичині, бо всі три вони мають свою вартість, хоть і поступають відмінними дорогами.

Мирослав Стечишин, Григорій Бегар, В. Сиротюк, Мих. Стечишин.

2) 3 Providence, R. I. Для радикальної партії Ів. Прегон \$5.00.

3) В California, Pa. зібрав Д. Кира \$4.50.

По 50 цнт.: Даниїл Кира, Іван Піхота, Федько Свідрак, Семан Гнєляньський, Федько Дмитрів.

По 25 цнт.: Антін Командовський, Миколай Бибель, Василь Романик, Іван Біго, Теодор Борис, Федько Свідрак, Максим Гоць.

Теодор Гут 15 цнт.
Кость Робовський 10 цнт.

4) 3 Brooklyn, N. Y. \$4.25
Михайл Микитка 1.25.

По 1 дол.: Дмитро Левицький, Стефан Сіма, А. Гречух.

5) 3 Toronto, O. Братство св. Йосифа, число в „Соединенію“ 194 2.20.

6) На „Боевий Фонд“ для соціал-демок. партії зложили „Січовики“ з Карнегі, Па.

К. Ц. 5 дол.

По 50 цнт.: Василь Мизик, Андр. Брандєбура, Яцко Гойсан.

По 25 цнт.: Михайло Скрабут, Павло Завинський, Іван Шийка, Матій Вархолак.

Разом \$7.50.

Попередно зложено 177.10

Усього \$202.35

II) На руки Народного Комітету:

1) 3 Derby, Conn.

По 3 дол.: Яцко Дутканич, Алексій Горбаль.

Филип Студент 1.40 дол.
Мартин Пелех 1.25 дол.

Филип Ярош 1.05 дол.

Яким Рогач 75 цнт.

По 60 цнт.: Кость Мацковик, Василь Грєбінник.

Сельвестер Сабат 50 цнт.

По 25 цнт.: Текля Воробель, Іван Дзидик, Іван Пастирчак, Іван Феленчак, Кондрат Гаран, Мілько Завидняк, Гриць Мадзік, Осиф Пашко, Михайл Хомик.

Кость Дутканич 10 цнт.

Разом \$14.50

2) 3 Providence, R. I. Михайло Борис зібрав на Боевий Фонд в Галичині, в Taunton, Mass. на Воскрєсеніє Христове:

Антін Ізикович 1.00 дол.
По 50 цнт.: Гриць Крохта, Семан Ізикович, Іван Ізикович.

По 25 цнт.: Петро Босак, Василь Кардаш, Іван Саламун, Іван Сосенко, Михайл Гуреш, Іван Порохняк, Никола Стельмах, Іван Прегон, Матрона Жидик, Улья Саламун.

По 10 цнт.: Петро Саламун, Антін Циріт, Єва Суда, Анна Орящак, Антоса Сосенко, і Єва Серняк.

Разом сума \$5.50

3) Збірка Йосифа Цимбали в Бутлер, Па.:

По 1 дол. Михайло Кунь, Андрий Чирнецкий, Гриць Павук.

По 50 цнт.: Йосиф Вовк, Йос. Цимбала і Микола Медвідь.

Разом \$4.50.

4) На вічу в New York в Неділю дня 29. Цвітня 1906, відбувшім ся в справі помочи старому красив, зложили на боевий фонд \$82.65 слїдуючі патріоти і патріотки:

По 10 дол.: о. Чаплинський, Велигорський.

По 5 дол.: о. Струтинський, Ард. Хромовський, Іван Слободан.

По 2 дол.: Мих. Сивик, Юліан Луців, Гавр. Оленчук, пані Анна Бєньковська.

По 1 дол.: Конрад Наконечний, Ник. Кароль, Мих. Нижнякєвич, Ст. Бурдіян, Ілько Кутер, Грив. Климкович, Ів. Ганашиєвський, Мих. Дикон, Ів. Білограм, Гр. Піртко, Сем. Бригадир, Ів. Шашкевич, Мих. Воронка, Ос. Шевчук, Ів. Кульчицький, Павло Зятик, Дан. Павлик, пані Ольга Бучецька, Михайла Яхнічка, Мирон Гундич, Дмитро Подзуский, Ів. Драган, Яків Корнат,

Марцель Шевчанинський, Павло Максимович, Гр. Стоякєвич, Мих. Тарнавський.

Он. Федорович 95 цнт.

Пані Параска Серєдинська 70 ц

По 50 цнт.: Ант. Шеремєта, Ос. Нижнякєвич, Дм. Мілян, Яр. Ванячкий, пані Анна Новак, Анастасія Новак, Гр. Молос, Фед. Скоччєлас, Н. Басараб, Тимко Басараб, Дм. Паламар, Ром. Беца, Андр. Сокол, Іван Сокол, Дм. Савчанський, пані Текля Засипка, Іванна Андрухів.

По 25 цнт.: Н. Ферєнпович, Мих. Цизак, Он. Будник, Н. Станько, Теод. Тернопольський, Мих. Виговид, Ол. Темніцкий, пані Анастасія Павливец, Кат. Станько, Кат. Новак.

Разом \$82.65.

Попередно зложено 125.75

Усього \$232.90

Страйковий рух в Австрії.

Австрійське міністерство торговлї оголосило статистику нецорозумїнь мѣж робітниками а підприємцями, які лучались за 1905 р. вь Австрії и які кінчили ся страйками. На підставі вьказів статистичного Уряду Прагї при томь же міністерствѣ сей страйковий рух представляєт ся так.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503 робітниківъ, що працювали вь тихь підприємствахь — страйкувало 89 тис. 185 т. е. 65 процентъ. Після поодинокихь краївъ, найбільше число страйковъ припало на Австрію низшу — 259 страйковъ; вьдтак идуть: Чехія зь 167 страйками, Моравія зь 69 страйками, Галичина зь 37 (страйкуючихь 12 тис. 109), Сирія — 25 стр. и т. д. Пересѣчно на одєнь страйк припадало 130 страйкуючихь робітниківъ. Найбільше страйковъ припало на весну, бо 227, найменше на зиму — 65. Якь головні причини страйковъ подає статистичний Урядъ: Невьдоволенє зь платів и довгий часъ працѣ. Борба о пьдвьшєшенє платівъ викликала 450 страйковъ а страйкували 74 тис. 192 робітниківъ. О скорочєнє часу працѣ було 212 страйковъ зь 38 тис. 720 страйкуючими. На иншій причини припало разомъ 361 страйковъ зь 57 тис. 52 страйкуючими. Повну побѣду вьднесли страйкуючі вь 139 страйкахъ, частину вь 227, — програли вь 167 а вь 58 страйкахъ вьсѣдъ невзаний. Взагалѣ страйки бьльшій, добре зьорганізований и ведєні фаховими організаціями кінчили ся все побѣдою страйкуючихь. За те страйки незорганізувані все програвали.

Всѣхь страйковъ за р. 1905 вь Австрії було 660 а припадали они на 2 тис. 610 підприємствъ. Зь усѣхь 136 тис. 503

того числа припадає на шпиталі, а около одної четвертої на заведення для сиріт та дітей. З кінцем 1904 року в тих заведеннях було 284,362 осіб. На 100,000 жителів пересічно 347 осіб дістало підмоги в добродійних інституціях, а протягом минулого року при було 2,509 нових осіб по требуючих помочи.

Більше як 28 міл. дол. йде річно на шпиталі, а на дома для сиріт около 10 міл. дол. річно. З цілого числа тих добродійних заведень 2,359 є удержувані приватними добродійними товариствами; 1,363 удержують релігійні товариства і церкви, а 485 удержують: держава, стейти, міста. Найбільше число добродійних заведень має Нью Йорк, бо 657. Відтак приходить Пенсильвенія з 409, а Масахусетс має 305.

ЯК СПЛЯТЬ ЗВІРЯТА?

Осел та мул, слонь і кінь і інші того рода звірята сплять стоячи. Птаці по найбільшій часті сплять на одній нозі, або збивають ся в одну купу, так як дикі півні в Північній Америці. Раби сплять на дві води, сон їх не триває однак довго, бо мусять підплавати на поверхню води, щоби втягнути в себе свіжого воздуха. Очей они, як звісно, віколи не замикають. Верблюди, коли спить, лежать на землі на боці, а шия в него витягнена наперед. Олені, коли сплять, кладуть ся оден коло другого. Кінь звиває ся в клуб, часом витягає ноги. Медвідь, лис, вовк, пес, до сну звивають ся в клубок. Так само сплять миш і щур. Вужі сплять скручені в колесо з вітворенням пискотом. Многі малі сплять сидючи. Найбільше сну живає чоловік, і чоловікові сон потрібний до здоровля, коли у звірять, передовсім домашних, не так сон, як відпочинок в спокою потрібний до скріплення сил.

ЯК ШАНУВАТИ СВОІ ОЧІ?

Кілька правил, щоби заховати бистроту та силу очей:

Не читай при світлі від огня в печі.

Не диви ся ніколи на світло від лампи чи газу, не заслонене умброю.

Не читай ані не працюй при слабім, недостаточнім освітленю, де треба напружати зір, щоби добре видіти.

Уважай, коли миєш ся, щоби мило не дістало ся до ока.

Уважай, щоби жадна мазь або олій, що уживаєш на лице, не дістало ся до ока.

Змивай повіки теплою водою.

Хто заховує тих кілька правил, той певно до пізної старости буде тішив ся добрим зором.

ЧИ РІД ЛЮДСКИЙ ВИМИРАЄ?

Статистика Злучених Держав подає досить низький приріст людности через

уродивні. Еміграція тут не входить в рахунок. Підхопили се деякі часописи і почали писати статі на тему що коли границі Америки зістануть замкнені для емігрантів, людність Америки зменшиться. Однак ті часописи що так писали дуже помиляють ся, а то тому, що много родичів зовсім не подає урядови до відомости про народивани дитини, коли з другої сторони кожда смерть є як найдокладнійше занотована. Приміром, при списі мешканців в Чикаго начислено трилітніх дітей 146,417, під час коли за ті три роки донесено урядови лиш про 84,422 новонароджених дітей. Отже більше як 60,000 випадків народин не було донесених урядови. Взагалі можна сказати, що на 100 уродив лиш 60 є замельдованих урядови. Если би оперти ся лиш на дані статистичні, котрі, як вистеказано не зовсім суть точні, то побачимо, що Америка далеко менше як кожда друга держава є наражена на вимерте. Если порівнаємо, кілько дітей в Америці родить ся, а кілько людей

умирає, взявши пересічно на тисяч з таким числом других держав, то побачимо ось що: В Злучених Державах родить ся 35, вмирає 17; в Англії род. 30, вмир. 18; в Австрії родить ся 37, вмирає 27; в Німеччині родить ся 36 і вмир. 22; у Франції род. 22, вмир. 21; в Італії род. 35 вмир. 24. З того зіставлення бачимо, найбільший приріст людности є в Злучених Державах, де число жителів за 50 літ майже подвоює ся, зате на вимерте засуджена є Франція де приріст на тисяч жителів виводить лиш оден.

— Випишіть ся до „Читальні“. Лише 1.50 дол. на рік. За ті гроші буде доставати одну цікаву книжочку кожного місяця. Адресуйте: CZYTALNIA, Box 353, Scranton, Pa.

ДОКТОР ВІД ЗУБІВ
говорить по руски, польски, німечки, англійски
DR. M. S. BRESCH 14-209 Washington Ave., Scranton, Pa.

Кождий Русин повинен мати Історію Руси
Кто прише 1 дол. получит „Історію Руси“ и Календарь.
Адреса: D. Saley 901 Stratford Ave., Bridgeport, Conn.

„Ukrainische Rundschau“
виходить що місяця у Відні. Адреса: Wien XVIII, Saltergasse 34. Передплата на рік до Америки: \$1.50 Редактор: Володимир Кушнір.

„Гайдамаки“
політична часопись. Виходить що тижня, ві Второк, у Львові. Передплата: на рік 2 дол., на пів року 1 дол. Адреса Редакції: Львів, ул. Куркова 5. Редактор: Михайло Петрипкий.

„Наша Мысль“
еженедільний, ілюстрований, научний и літературний журнал. Петербург. Літвий, 60, кв. 9. В журналі приймають участие М. Горький, Скиталець, Е. Чириков и др.
В журналі публікують ся: 1) Статті передовиці; 2) Статті по вопросам научного социализма; 3) Очерки борьбы в жизни русского и западно-европейского пролетариата и крестьянства; 4) Портреты и биографии выдающихся политических деятелей; 5) Статьи по вопросам текущей политики; 6) Беллетристика (рассказы, стихотворения и т. п.); 7) Литературные беседы с читателями; 8) Беглые заметки; 9) Очерки общественной жизни страны (внутреннее обозрение); 10) Очерки провинциальной жизни; 11) Корреспонденция; 12) Очерки профессионального движения; 13) Из жизни политических партий; 14) Библиография.
Вышли в свет номера: 1—2, 3—4 и 5. Условия подписки: Сл пересилкою в Америку Соед. Шт. и Канаду на год 1 дол. 15 цт. на полгода 60 центов. Редактор-издатель И. Львов. Ответственный редактор А. Циммермань.

ЖЕЛІЗНИЦЯ ЛОРЕЛ ЛАЙН
Трені виходять зі Скрентон в будні від 1-ої до 6-ої рано що година, і від 6-ої рано до 12 вночі що 20 минут. В Неделю виходять трен від 1-ої рано до 7-ої години, а від 7-ої рано до 12-ої 3-ої години що 30 минут. Від 3-ої до 6-ої години трен виходять що 10 минут. Ло Вилгелб-рі їде трен всего 41 минут і експресовий, що виходить зі Скрентон (прім Нейлз) о 4.36, 8.16 і 10.36 рано і 2.16, 4.36 пополудни їде лиш 33 минут. Наші паря їдуть до Нейлз Парку і Пінгерборт. Ма перевозимо також пакунки.
B. F. WYLY, Jr. traffic manager.
Scranton Pa.

Даремні Фарми!
Хочеш довідатись про край де уряд дає новим поселенцям найгарнішу землю товстим даром, про край де 100,000 Русинам тепер добре поводить ся.
Великий Канадійський Північний Захід.
Сли так, то не занедбай послати малу суму, бо лиш \$1 як річну предплату на одинокую руску часопись в Канаді, часопись яка що тижня переповнена фактами про поступ сего краю, особливо між Русинами там поселеними.
Канадійський Фармер
P. O. Box 82, Winnipeg, Can.

Руска Кольонія!
130,000 акрів найліпшої землі на продаж недалеко Грінвил, Мисурі, повітового міста в повіті Вейн — за 5 до 12 доларів акер. Платити: третина в гори, решта на місячні або річні сплати, котрі можуть тривати так довго як хочеш. Земля дуже добра, родить ся все, що посієш, крім сего лежить вараз при желізниці. Дуже здорове підсонє, вода і найвигодніше полонєне желізнє. Наша Компанія має оден мільон доларів капіталу і провадить бизнес вже 19 літ; має свою власну желізницю, трачі, фабрики, веліні майни і другі великі підприємства, є одиноким власником сего землі і є одвічальною. Чистий титул гарантований і дід даєш кождому хто заплатить третину ціни. Над 120 домів для фармерів вже побудовано; домі є мають від 2 до 6 кімнат. Сли осієдеш на кольоні не будеш боятись страйку, або других неспокоїв; фармер, се найбільше незалежний чоловік на світі. Тикет за половину ціни кождого першого і третього Віствірка в році. Звертаємо кошти кольонного білету. Сли хочеш забезпечити собі будучність на старі літа, не трать сего спосібности. Адрес:
International Colonization Agency
Greenville, Mo. 8-19

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
Ю ЛІАНЪ ЧУЧКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
въ Банку Немета.
P. O. Box 372
6го офіс въ Scranton, Pa. є на 136 Franklin Ave. въ Банку Райхмана. Але до Скрентонъ привиджає толька кождого понеділка и четверга від 6-ої до 8-ої веч.
Всі справи американські в повстах Лютерне в Лякована.
Хто має справу ґрунтову, або хоче відобрати гроші або спадок въ старомъ краю, най удасть ся до адвоката Чуцки, бо вінъ бувъ адвокатомъ въ Галичині.
Всі контракти, правни папери и повномочія.
Sep 06

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометеръ)
при Редінгскій депъ в Shamokin, Pa.
Снѣданя, Обѣды, Вечеръ
В кождомъ часѣ можна достати такъ горячъ якъ и зимній перекуски. Потравы прилагодженъ на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремъ кімнати для родити. Найлучшій вина, пива, лікеры, горѣлки и всѣ можливѣ напитки. Цѣна дуже низка.

SOCIALISM is the coming issue in politics. You may be for it or against it, but in either case you need to understand it, and so you need to read **The International Socialist Review**
Ask your newsdealer for it or send 30 cents for a three month's subscription and a copy of Socialism and Farmers. No free copies.
CHARLES H. KERR & COMPANY, Publisher
58 FIFTH AVENUE, CHICAGO

Йосиф Райхман
Баннир
(Зарядця у п. Ів. Немета)
Посилаю гроші до старого краю. Гроші вислаї через мене доходять до краю за 12 днів.
Моя адвокателька і нотаріальна Канцелярія вирабляє всілякі контракти, повномочія, заосмотрені потвердженням конзуля.
Не треба забути, що се перший християнський бизнес в Скрентоні, Па.
Мій адрес такий:
136 Franklin Ave.
Scranton, Pa.
Не забудьте на нумер.

Хочете послати повновласть (повномочіє, довѣренность) до Галичини, Росії або Угорщини?
Пишіть до редакції „Свободи“
Виставляємо повновласти з підписами нотара публичного і австро угорського або російського конзулів.
Адресуйте:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON PA.

Чи чули Вы, що „Свобода“ посилає грошѣ до краю?
Чомуж посилає все ще грошѣ через чужихъ?
Хто пошле до краю через „Свободу“ не менше 50 доларовъ наразѣ, той дістане въ дарунку гарный календарь.
Адресъ:
SVOBODA, BOX 353, SCRANTON, PA.

ЮРІЙ ХИЛЯКЪ,
Агентъ Р. Народного Дому въ Олифантъ, Па. и на околнцяхъ.

Банковий Бизнесъ.
Тутъ можете послати свои грошѣ безпечно а оплата дуже тана.
Также продаю шифкарты на всѣ лінії за ту саму цѣну, що и головній компанія.
Хто хоче дати відложити грошѣ, чи лише на часъ або на процентъ, або въ старомъ краю въ Банку на процентъ, або хоче позичити грошей на добру заруку, най удасть ся до мене.

Офисъ Адвокатскій.
Хто бы хотѣвъ продати або купити собѣ фармы тутъ, або домъ въ старомъ краю продати або купити ґрунтъ, увольнити ся відъ контролѣ войсковой, відъ експірки або асентерунку, най приїде до мого офісу або менѣ напише.
Грошѣ посылайте на money order або Bank Draft на адресу:
GEO. CHYLAK
BOX 368, OLYPHANT, PA.
Въ ГОТЕЛЮ ХИЛЯКА найде е всегда свѣже, зимне пиво, импортованій вина и цыгара першої класы.

фармы, фармы!
Если хочете
забезпечити свою будущность
купуйте фармы въ Алябамѣ,
где зимы нема,
где воздухъ легкій и вода здорова.
Тамъ родить ся все, що лишъ въ землю вложите.
Найвысша температура въ лѣтѣ не досягне 95 степенѣвъ, вочи холодній.
Хочете въ пастю свои лѣта прожити и дѣтямъ своимъ оставити красный маетокъ, раздумайте и пишѣть о дальшій поясненія.
Оранже, пичесы, картофля, винницѣ привосятъ великій грошѣ.
Акеръ 20 доларовъ на мали сплаты безъ проценту
На жадане дальшій поясненія зашле Вамъ
M. J. Tylavsky,
Charleroi, Pa.

MORRIS FORST & CO.
COR. SECOND AVE. & SMITHFIELD ST., PITTSBURG, PA.
Нас знають в цілій Америці, що ми продаєм лишню виску за ту саму ціну як хтонебудь другий в Америці.
Платимо експрес від замовлень вище \$5.00 на всхід до Нью Йорку і на захід до Чикаго. На дальші віддалення опускаєм 40 прц. на оплату експресу або фрейту.
Враз з замовленням посилайте готівку в реджистрованим листі або поштовий переказ до Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.
Пишіть по приватний ціник. Всі мови.
MORRIS FORST & CO.
Cor. Second Ave. & Smithfield Str., Pittsburg, Pa.

фарми в Висконсин
в повітах Кларк, Тейлор, в околиці міст Торі і Познавъ
які Комісія Кольонізаційна Звйонаку Народ. Польского на місці лично оглянула, від многих польских фармерів (яких є там около 1000 родин) всяких інформацій набула і на сій підставі видала урядове справозданє о тих фармах, що ґрунти ті суть для польских фармерів найліпші, бо земля знаменита, підсонє дуже здорове, ціна низька, певність власности загварантована і дуже догідні услія сплати дають всяку гаранцію, що кождий хто там землю купать, може в недалогім часі стати багатим, незалежним чоловіком.
Роблю увагу, що се одинокі землі в Америці, які Комісія Кольонізаційна Звйонаку Н. П. узнала за найліпші для Поляків і сли хто хоче їх купити нехай спішіть ся, аби опісля не було за пізно. Землі ті продає і уділяє всяких інформацій, також висилає описи і мапи.
M. DURSKE & CO.
Dep. 11, 285 Armitage Ave., cor. Robey Str., Chicago, Ill.



Одень зъ наибольшихъ броваровъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПО-
СОБЪ, ВЕЗЪ ВСЯКИХЪ
ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ по-
коштуе сего пива, то
нишого вже не хоче
питу.

Голова вѣдъ него
нѣколи не болить,
бо есть здорове и по-
живно.

ВВ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РІШТОЮ ХВАЛИТИ, БО
ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРІТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,

LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT-CALL 4854.

